

УДК 070.15 (477)

А.А. Мойсіна

ІМ'Я ЄВГЕНА МАЛАНЮКА НА СТОРІНКАХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ВИДАНЬ

Розглядається особистість відомого українського поета, публіциста і критика Євгена Маланюка, а також відображення його творчої діяльності в публікаціях сучасної преси в Україні.

Ключові слова: Євген Маланюк, поет, публіцист, сучасна преса.

Євген Маланюк належить до покоління, вихованого на порубіжжі ХІХ–ХХ століть, долю якого вирішили події революційних і національно-визвольних перетворень початку ХХ ст. Майже з перших днів народження Української Народної Республіки майбутній митець віддає себе служінню державній ідеї. Йому довелося здолати з військом три довгих роки боротьби за українську незалежність; бути в лавах вояків і тоді, коли армія УНР налічувала 150 тисяч і з тріумфом переможця крокувала площею перед святою Софією, і тоді, коли у війську залишалося п'ять тисяч патріотів, приречених на інтернацію поза батьківщиною. Є. Маланюка ніколи не зраджувало почуття обов'язку перед Україною мобілізованого добою українського старшини: ні на шляхах фронтів, ні в таборах інтернованих вояків УНР у Польщі, ні у півстолітніх митарствах чужими світами, зокрема в Польщі, Чехії, Німеччині, США.

Власне, доля України постійно бентежила серця всіх її лицарів, покликаних словом і образом закарбовувати сумління, біль і гнів, воскресіння і поразки Вітчизни. Енергією боротьби і дії, творчим неспокоєм наповнена творчість С. Петлюри і В. Винниченка, П. Тичини й О. Довженка, О. Олеся і М. Вороного, В. Чумака і Г. Михайличенка, І. та Ю. Липи. По-різному складалися їхні долі, на політичних роздоріжжях щоразу поставав новий вибір, „криця” і „сталь” поєднувалися з „романтикою” і „сподіваннями”, відтворюючи напруженість часу, „апокаліптичність” доби, непроминальність людського життя.

В останні десятиліття починають поступово „повертатися” на батьківщину ті митці, науковці, громадські діячі й політики, чий „біографічний сюжет” розвивалися поза Україною у ХХ столітті, хоча їхнє „національне серце” завжди залишалося суголосним ритмам далекої рідної землі. В переосмисленні ідеологічних канонів і літературно-критичних штампів, у відкритті об'єктивних фактів й естетичних канонів, в утвердженні самого національного імені значну роль відіграє сьогодні преса. Велику вагу в цьому процесі мають громадсько-політичні видання, які масштабно і компетентно можуть формувати критичну думку, спонукати до дискусій, аналізувати й розкривати сенс

творчих колізій, літературних шукань, болючих перипетій української національної духовності. Значною мірою до цього процесу прилучилися такі київські видання, як „День” і „Дзеркало тижня”, „Літературна Україна”, „Сучасність”, „Критика”, „Вітчизна”, „Україна” та інші часописи. Та з огляду на широку і масову аудиторію газет, зупинимось на перших двох виданнях, на шпальтах яких увиразнюється постать Є. Маланюка як одного із представників „покоління в поході”, в боротьбі за свободу.

Напевно, стрижнем більшості публікацій у демократично-поступовій пресі сьогодні стають пошуки відповіді на сакраментальні запитання: як жити? бути чи не бути? яким бути? з ким бути?.. Ніхто не дасть „готових ліків” чи рецептів, але варто прислухатися до тих, хто наполегливо розвивав ці думки. Наприкінці листопада 1920 року Є. Маланюк назавжди залишив Батьківщину. У польських таборах інтернованих вояків УНР поет почав усвідомлювати: “Ми розв’язували загадки, низку загадок, що їх поставила перед нами сама історія. Розв’язували – незалежно від наших службових рангів і колишніх становищ в Армії... Як це так сталося, що ми, адже ж озброєні духом великої ідеї, опинилися в таборах? Як це сталося, що ми, адже ж непереможні, тепер – переможені й безсилі? Як могло статися, що ми, сини Батьківщини, Батьківщину – покинули, і Вона – залишилася без нас, її вірних синів?” [8, с. 343].

Пошук відповідей на вічні питання тривали все життя митця. Поет, історіософ, культуролог, прагнучи збагнути оте “як сталося?” логічно прийшов до розв’язання філософського запитання “що ми за народ?”, яке так само логічно впливало в пошук відповіді на запитання “що робити?”. Так склався півстолітній діалог митця зі своєю Батьківщиною. Діалог без відповіді, але з твердим переконанням, що він таки буде почутий.

Євген Маланюк – митець українського слова, поважний публіцист та співець рідної землі. Збірки “Стилет і стилос”, „Гербарій”, „Земля й залізо”, „Земна Мадонна”, “Перстень Полікрата”, “Влада”, „Проща” тощо назавжди залишаться в пам’яті нації. Його матеріали, публікації про митця і дослідника зустрічаються нині на шпальтах багатьох видань: “Дивослово”, „Слово і час”, „Дзвін”, „Дніпро”, „Народна творчість та етнографія” і т.д. Перу Є. Маланюка належать поезії, есе, спогади, нариси, замітки, видрукувані у Варшаві та Празі, Торонто й Нью-Йорку, Детройті й Мюнхені. Низка праць, серед яких „Нариси з історії нашої культури”, „Думки про мистецтво”, „Геокультура України”, “Книга спостережень” та ін., уже давно підтвердили європейську освіченість і широкий світогляд цього митця. Чимало цих публікацій можуть ще довго зберігати загадки історії, нерозшифровані „прокляті питання”, якщо до них не доторкатиметься допитливий читач. Спробуємо проаналізувати, яка з царин творчої діяльності Є. Маланюка з’являється у журналістських публікаціях частіше: поетична спадщина чи критичні літературознавчі матеріали, які відкривають нові рядки чи біографічні

штрихи майстра пера й думки. Приводом для таких міркувань послужили матеріали передусім газет „День” і „Дзеркало тижня” з 1997 до 2006 р.

Журналісти тижневика “Дзеркало тижня” у своїх публікаціях не надто часто згадують ім’я Маланюка. Чи не єдиною статтею за вказаний період стала розповідь про відомого кіровоградського дослідника творчості поета Леоніда Куценка. Невипадково С. Орел у назві свого інтерв’ю використала слова: “Залізний імператор строф” залишається terra incognita для України”.

Сам жанр інтерв’ю дозволяє подати розповідь динамічно, зацікавлено, водночас поєднуючи минуле й сучасне, твори митця, роздуми про нього, перегуки із сьогоденними національними проблемами. Спілкуючись із відомим українським літературознавцем, дослідником творчості Є. Маланюка – Л.Куценком, журналістка постійно наголошувала на суголосності ідей поета, критика й нашої доби. Вже у „врізі” до публікації відчутно виявляється ставлення авторки до головного об’єкта розмови: “Ім’я Євгена Маланюка, поета світового значення, тепер, коли в Україні вже видано і його поезію, і публіцистику, а літературознавці мають можливість досліджувати життєвий і творчий шлях співця Степової Еллади, залишається все ж недостатньо відомим для широкого загалу. Ніби прикритим туманом непрочитаності, а тим більше неосмисленості. Цей туман прикриває не просто небуденний талант (це було б ще півбіди!), а творчість високої внутрішньої напруги та глибини мислі” [11]. Тут використано метод посиленого очікування, прагнення розгадати не лише таємниці буття і творчості самого поета, а й буття національного. В тексті інтерв’ю інформація про життєдіяльність конкретної особистості – Є. Маланюка перегукується з ситуацією в сучасній Україні. Так, Л. Куценко засвідчив: “Я категорично не згоден із твердженням, що незалежність далася нам безкровно, ніби задарма. Процес боротьби за неї був розтягнутий у часі, в минулих віках, але сьогодні ми маємо дуже мало людей, які пройшли цю боротьбу, відчули її на собі”, “ми й досі не пройшли процес національної терапії. Стовідсоткове свідчення цього те, що нинішніми істориками досі не прочитана історіософія Маланюка. Сьогодні ми не маємо жодної праці сучасного історика, який би проаналізував ті статті, витлумачив їх, вказав на прорахунки. З чого ж ми будемо робити висновки? Чим творитиметься нинішня і майбутня еліта, коли у нас немає національної ідеології? Їх практично немає в керівництві країни. А ця боротьба шліфує характери” – цей спосіб “наближення інтересів за часом” – є дуже популярним, адже ми бачимо поета на вістрі сучасних подій, відчуваємо його слово крізь роки” [11].

У матеріалі також присутні проектування поглядів митця, формування головної тези – актуальність для нащадків, адже Л. Куценко часто підтверджував власні думки цитатами попередника: „Не має права народ, який будує свою державу, на модернові пошуки. Вони можуть бути як сегмент літературного процесу, але не більше. Слово має

працювати на загальну проблему. І доти, поки ми не відбудемося, ми просто не маємо права на іншу літературу”. Так писав Є. Маланюк у статтях „Поезія і вірші” та „Творчість і національність” у середині 1930-х років. Ця теза залишилась для нас „суперактуальною”.

Таким чином літературознавець намагається наблизити поета до нашого часу. Цю тенденцію підтримує і С. Орел, розмірковуючи не тільки про „високі матерії”, а й прагнучи зрозуміти закономірності культурно-освітніх процесів у нашій державі. Журналістка ввела в інтерв'ю контекст національно-політичний: „Ще кілька років тому той факт, що Маланюка викинуто зі шкільної програми, мене вразив би. Сьогодні я це сприймаю як логіку речей, бо ідеї, сповідувані Маланюком, глибоко ворожі нинішній владі, вони підривають її основи, врешті заперечують сам факт існування такої влади на цій землі”. На це Л. Куценко відповів: „Наші владні структури демонструють переляк щодо всього, що пов'язане з національною ідеєю. Моє внутрішнє зобов'язання – „розкрутити” Маланюка, зробити його відомим. Я над цим працюю, можливо, за рахунок інших своїх завдань, до яких руки не доходять. І бачу, що роботи ще дуже багато”. Такий детальний аналіз матеріалу сприяє не тільки розкриттю Є. Маланюка як особистості, а й наголошенню тих ключових моментів історії, які й досі не знайшли свого логічного вирішення.

Хоча більшість публікацій української преси стосуються передусім постаті самого поета – ще мало вивченого й недостатньо спопуляризованого на своїй батьківщині, але принагідно завжди звучать і ті ідеї, що в історичній, духовно-культурній, філософській, естетичній площині аналізувалися Є. Маланюком. Одна з його імператив – тлумачення суті „малоросійства”, його ідеологічних збочень у різні часи. Так, критик вважав, що це явище залишило чи не „найпомітніший негативний слід в історії України”, зважаючи на постійні впливи московської, царської та комуністичної, імперії. Основою ідеології малоросійства поет називав страх і підсвідоме відчуття власної неповноцінності, поєднане з любов'ю до українських пісень і сала. „Малоросійство – це не політика і навіть не тактика, лише завжди апріорна і тотальна капітуляція, – підкреслював Є. Маланюк. – Капітуляція ще перед боєм”. Цю думку по-своєму продовжив, пристосовуючи до модерних виявів малоросійства у XXI столітті, львівський публіцист В. Лизанчук. В історико-аналітичній статті „Чи можна об'єднати націоналізм і глобалізм?” [6] Є. Маланюк постає не тільки як літературознавець, а й критик суспільно-політичних процесів свого часу.

Як правило, визначним у формуванні образу митця, розкритті світогляду, притаманних рис і вдачі є цитування творів і думок, що інколи набувають форми узагальненої філософської чи духовно-культурної і національної істини. Кожна така згадка здобуває своє місце в різних частинах журналістського твору: в „ліді” (врізі, вступі, передмові, розширеному заголовку), в заспіві матеріалу, всередині чи

наприкінці. Звичайно, звертаючись до різних фактів і подій, часто невідомих пересічному читачеві, важливо в короткому формулюванні перших речень (так званий лід) передати основну суть матеріалу, сформулювати квінтесенцію образу. Журналісти для підсилення „рекламного” зацікавлення використовують яскраві фрази, небанальні життєві випадки, влучно підкреслюють ситуацію тощо. Але найголовнішою лишається оригінальна цитата, адже вона – вдалий приклад, мораль, пронесена крізь віки.

Саме так згадано Є. Маланюка в статті І. Полянського та О. Левкової, де в заголовок винесені слова публіциста Є. Сверстюка: „Потрібне законодавче обмеження морального сповзання” [13]. Публікація починається крилатою фразою Є. Маланюка з його „Послання (1925 – 1926): „Якщо у нації нема вождів, то на її чолі стають поети”. Далі журналісти зазначили: „Завжди по-різному осягаєш простір цієї думки – залежно від ситуації та оточення. Та особливу глибину цих слів відчуваєш у розмові з людиною, якої вони стосуються безпосередньо ось уже сорок із лишком років...”. Отже, канвою цієї публікації в „Дзеркалі тижня” послужив вислів поета. З цієї фрази, глибокої і значущої, починається весь матеріал.

Публіцистичний талант Є. Маланюка принагідно згаданий у статті С. Махуна „Дмитро Донцов: „вільний улан” української національної ідеї” [9]. На підкріплення фактів про те, як ставиться герой цього матеріалу до народництва, критик наводить цитату зі статті Є. Маланюка, що з’явилась у пресі 1958 року з нагоди 75-ліття теоретика і практика українського націоналізму: „Лихо було в тім, що наставлена на „вічність Росії” і на „земствах” самообмежена драгомановщина в результаті давала національну капітуляцію, капітуляцію „ідеологічно обґрунтовану”, з головною тезою, що Росія була, єсть і буде... З цього логічно випливало перекреслення Шевченкового заповіту та ліквідація української нації („как класса”), а на далекім обрії починало вирисовуватись щось, що геть-геть пізніше, вже на наших очах, оформилося в КП(б)У і УРСР” [9].

Ім’я Маланюка-публіциста постає в матеріалі С. Ісаченко “Блиск і злидні “маленького Відня”. Оповідуючи про історію Черкас, авторка залучає до сюжету представників усіх областей України. На підтвердження своєї тези про те, що нашій країні „не вистачає впливу Рима”, журналістка наводить судження Є. Маланюка: Україна, мовляв, тому й не може спромогтися на сильну європейську державу з нормальними законами і повагою до них, бо на її землю не встигла ступити нога римлянина [4].

Роль експерта-культуролога, літературознавця і критика часто виконує Є. Маланюк при аналізі творчості М. Гоголя. Так, у публікації “Історія української культури від Мирослава Поповича, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка 2001 р.” В. Бурбана український поет не тільки цитується, а й оцінюється: „І самого Гоголя, і його творчість, – влучно зауважував один із найяскравіших

письменників-емігрантів, видатний поет, культуролог, літературознавець і критик Євген Маланюк, – Росія (Петербург, а за ним Москва) сприйняли цілком поважно, як геніальні твори геніального «росіянина», причому те останнє бралось, як синонім «руського» москаля, а не як історією вироблений тип мешканця імперії, соціологічний продукт тривання тієї імперії (ілюзія, що продовжується досі і набирає зловісних ціх в намаганнях адміністративного роблення т.зв. советського народу чи навіть нації” [1]. Подібні матеріали опубліковані на сторінках тижневика “Дзеркало тижня”. В них ім’я великого майстра з’являється не так і часто, але присутні цитати, спогади, принагідні оцінки, що допомагають підкреслити факт або підтверджують авторські тези.

На шпальтах щоденної газети “День” Є. Маланюк постає у своїй традиційній іпостасі: поет, літературознавець, публіцист. Його твори постійно згадують, вони допомагають розкрити творчість інших митців. У матеріалі Л. Куценка “Євген Маланюк над рядками поезії Ліни Костенко” [5] зацікавлює передусім інформаційний привід: від сучасного до минулого. Через образ поетки автор показує талант митця. Ці дві, зовсім різні, на перший погляд, поетичні долі зливаються в одну завдяки нотаткам, які залишив Маланюк на берегах газет, де друкувалися твори Ліни Костенко. Л. Куценко зазначив: “... А згодом спостеріг, що вірші Ліни Костенко поет спеціально збирав у вирізках із газет, передруках чи переписаними від руки. Я навіть спробував був укласти список назв, який перевищив чотири десятки творів, віднайдених Євгеном Маланюком віршів поетеси...”. Такий підхід допомагає ознайомитись одразу з обома авторами, відчутти силу їхньої творчості. Є. Маланюк постає як аналітик тієї політичної ситуації, що відбувалась у нашій державі, він показує істинність “вождів” у часи безвладдя влади. Л. Куценко детально переглядає повчальні факти з життя Ліни Костенко, засобами поезії Є. Маланюка висвітлює ситуацію в Україні: “Поет не сумнівався, що лише в духовному поступі – майбутнє України. Він блискуче відчув споріднені душі молодших побратимів по перу, «болючо-близьких» йому Ліни Костенко, Івана Драча, Василя Симоненка, Миколи Вінграновського. Проте перейнятість тривогою за долю тих, що «зціліли», за тривання тих голосів у часі, то ще одна домінанта художнього змісту поезії. І вона свідомо акцентована поетом” [5]. Доля митців невіддільна від тривог і злетів їхньої нації і державності. Вони відчують глибше й тонше, бачать прискіпливіше й гостріше, прозирають у майбутнє. Фінальною фразою цієї публікації поєднано долі українських поетів, що виявили себе у творчості в суперечливі історичні моменти.

Ще одна публікація в газеті „День” належить Л. Куценку, де автор у матеріалі “З Варшавою пов’язаний міцно” розповідає про варшавський період і співпрацю Є. Маланюка з польськими поетами часів еміграції. Літературознавець досліджує адреси в міжвоєнній Варшаві, де часто доводилося бувати нашому поетові та зустрічатися з польськими

приятелями, серед яких Марія Домбровська, Станіслав Стемповські, Єжи Стемповські, Юліан Тувим, Леопард Подгузький-Окулов, Ярослав Івашкевич. Певним чином, це нові штрихи до життєпису Є. Маланюка.

До постаті українського поета звертається також Ю. Луцький у статті “Ми жертвою впали”, дискутуючи з поетом [7] щодо ставлення до помилок своїх опозиціонерів і ворогів. У публікації І. Сюсюндрика “Без лестощів. Євген Маланюк – дослідник “малоросійства” показано критичну діяльність поета, його обізнаність у царині історії. Інформаційним приводом для написання такого матеріалу стали 62-ї роковини з моменту створення української повстанської армії (УПА). “Отже, зміст цієї сторінки «Історія та «Я» – до певної міри тематичної – становлять матеріали про двох визначних діячів українського національного руху, ідеї та твори яких, безсумнівно, залишили слід в історії УПА – Юрія Липи та Євгена Маланюка”. Таке подання автором Маланюка – вже свідчить про те, в якому ритмі розглядатиметься особистість поета, наскільки глибоко занурюється автор в його біографію, щоб показати ставлення поета до української повстанської армії через ті факти, що мали місце в його особистому житті. Він розглядається як митець, що не “курить фіміам” своєму народові, а говорить правду. Є. Маланюк постає як політолог, здатний поставити діагноз-присуд усьому політичному суспільству тих часів: “малоросійство”. Загалом увесь матеріал просякнуто бажанням автора через особистість Є. Маланюка, його ставлення до проблеми показати власне бачення та зробити висновок, що за допомогою тез і доказів Маланюка мають знайти своє місце в оцінках читачів.

Професор Києво-Могилянської академії, доктор філологічних наук В. Панченко запропонував аудиторії газети „День” нові ракурси сприйняття Є. Маланюка у статті “Український Дон Кіхот. “Головний ткач” української духовної історії” [12]. До матеріалу про життя і творчість Євгена Чикаленка подана цитата Маланюка про героя статті: “Ріка нашої історії пливла... також під псевдонімом «народництво». І там були В. Антонович, О. Кониський і Франко, Житецький і Мирний, Карпенко-Карий аж по геніальну Заньковецьку й амбітного Грінченка. Так, це все переважно герої. Та не забуваймо, що історія має і свій матеріальний бік, свою матерію, свою матеріальну тканину. І ту матеріальну тканину ткали Симиренки, Милорадовичи, Леонтовичі, а в першу чергу і як головний керівник того ткацтва – той головний ткач – на протязі довгих-довгих десятиліть. Ткач, що був ніби ціле життя за лаштунками, в тіні, безіменно, без претензії на місце в історії, це був Євген Чикаленко”. Ім’я поета постійно згадується у матеріалі, а вислів “головний ткач” висунуто як тезу.

Не оминув постаті Є. Маланюка і професор Джеймс Е. Мейс. У статті “Любити Охлахому” автор дискутує з тими, хто називав поезію українського митця і нью-йоркської школи поетів “узагалі не літературою”. Він показує поета як автора, який зробив внесок у сучасну класику, написавши некролог М. Рильському, тобто показує, що все те,

чого так боялись зробити інші, виявилось під силу Маланюкові: “Тільки після смерті Рильського Маланюк зміг висловити свою любов і безмежну повагу, яку він і його покоління емігрантів відчували до людини, чії дилеми були їм дуже добре відомі”.

Журналіст С. Гупало у матеріалі “Острів українства під назвою “МУР”, згадує Є. Маланюка серед засновників Мистецького Українського Руху, поряд з іменами Василя Барки, Олекси Варави, Катрі Гриневичевої, Юрія Клена, Тодося Осьмачки, Яра Славутича та інших [3]. Заступник головного редактора журналу „Сучасність” С. Грабовський для “Телекритики” проаналізував події лютого 2006 року і знову звернувся до „синдрому малоросійства”. Звісно, неможливо не згадати тут і Є. Маланюка [2]. Журналіст використовує цитату: “Малоросійство, – писав Маланюк, – це не політика і навіть не тактика, лише завжди апріорна і тотальна капітуляція. Капітуляція ще перед боєм... Малоросійство було завжди хворобою не лише півінтелігентською, але – й передовсім – інтелігентською, отже, поражало верству, що мала виконувати ролю мозкового центру нації”, – підкреслював Євген Маланюк і застерігав, що не слід плутати малоросійство з москвофільством, бо ж москвофільство на голову вище, оскільки є “певним напрямом національної політики”, а малоросійство – це втеча і від проявів “неприємної” політики, і від властиво національного у всіх його вимірах (при залишенні безпечних елементів етнографічного). Брак дієвої волі, “варязького стрижня” у синів “степової Еллади” не давав їм тривалий час здобути “державну бронзу”. Або, ще гірше, не давав утримати державність, уже здобувши її, як це було в 1918–21 роках (ці події Маланюк, офіцер-кулеметник армії УНР, спостерігав, як то кажуть, зсередини і до кінця)”. На тези Є. Маланюка С. Грабовський постійно спирається, аналізуючи сучасні проблеми владних структур. Він захоплюється судженнями митця, переводить їх на сучасну ситуацію, апелює ними до представників влади.

У матеріалі, присвяченому 105-й річниці з дня народження Є. Маланюка, “Повернення останнього печеніга” М. Шатило знайомить читачів із складною долею та поетичною спадщиною поета. За допомогою яскравих висловів та сильних дієслів показує ставлення до Маланюка. Його особистість розглянуто всебічно: “Євген Маланюк – поет честі. Виняток в українській поезії. Поодинокий виняток, бо він поет „без шляху, без батька, без предтечі”. У категорично здекларованому – „без предтечі!” – нема ні всім зрозумілої пози, ні простимого молодецького максималізму. Євген Маланюк не погордливо, але з обов’язковою в митці самоповагою усвідомлював, що є першим українським поетом, чий вірш сприйняв принадно жорстку мелодіку кавалерійських атак і натхненно згубні формули військових наказів: „Під грім гармат, під вітру подих дикий ... ми не зазнали іншої музики і інших слів в вогні залізних літ”. “Євген Маланюк не був жорстоким. Жорстокішими були інші. Вони приплакувати Україну в празьких парках і варшавських кав’ярнях або ж обстрілювали в пролетарському Харкові й

міщанському Києві. Перші намагалися не втратити душу, другі – й саме існування. Але кожен прагнув порятувати себе. Євген же Маланюк прагнув своєї загибелі. Все його перебування у світі було процесом усвідомленого самознищення... Нищив себе, щоб залишатися – бо "можна смерть лише смертю здолати". Аналіз окремих поезій, життєпис поета, додатки ще раз підтверджують думку про творчі й духовні вершини Є. Маланюка.

Як літературознавець постає літератор у статті "Ні, я не кинув каменярський молот", розміщеній на сайті "Урядовий портал". Тут Т. Салига досліджує творчість І. Франка і подає висловлювання Є. Маланюка як учня Каменяра, адже він вважав, що їхня доля „якщо зовнішньо й різниться, то суттю мало відбігає від долі Кобзаря". Тому закликав не випускати з поля зору багатогранність і велич Франка. Він для Маланюка постать духовно невичерпна і вічнодіюча. До характеристики творчої діяльності Франка Маланюк вважав найбільш прийнятним слово "боротьба". Він помітив, що це слово фігурує "в кожного уважнішого" дослідника, чи це історик М. Грушевський, чи поети-ерудити М. Зеров та П. Филипович".

До вшанування пам'яті поета, зокрема вручення нинішнім митцям нагороди його імені, звертається С. Орел у повідомленні "Вручено премію імені Євгена Маланюка". "Євген Маланюк – аристократ духу, – підкреслив у виступі Г. Ключек. – Нам, українській інтелігенції, дуже не вистачає цього духовного аристократизму, впевненості в собі. Поет визначив основну хворобу нашого суспільства – малоросійство. Його публіцистичні твори на цю тему – дуже точні, місткі і болючі, могли б стати чудовими ліками від національного недокрів'я, якби дійшли до масового читача". Про роль і місце поета в нинішньому непростому бутті, про залізний тиск реалій на поетичне слово гостро і піднесено говорив поет П. Селецький. Це слово було і залишиться концентрацією духовної суті людини і суспільства, і воно, на відміну від безлічі матеріальних речей, залишиться вічним, „несучи у віки спалах поетової душі, передаючи іншим натхнення, осяяння, жертвовність".

Безсумнівно, Євген Маланюк – геній українського літературного слова. Його твори, як поетичні, так і публіцистичні, є дорогоцінним національним здобутком. Ми вже побачили, що більшість журналістів бере його слова за рушійну силу своїх матеріалів, за допомогою його робіт доводить факти, що мають місце у сьогоденні. Було використано метод аналізу найбільш цікавих матеріалів, що допомогли нам розібратися у висвітленні ЗМІ спадщини поета. Помічено, що ім'я митця використовується не тільки задля будь-якого інформаційного приводу, а й як судження, точка зору, що допомагає журналісту показати всю глибину теми, яку він освітлює у своїй публікації.

2 лютого 2007 року Україна відзначатиме 110-ту річницю з дня народження письменника. Певно, для української журналістики це гідний привід висвітлити всі грані життя й творчості відомого поета, публіциста, літературознавця, критика, палкого сина України – Євгена Маланюка.

1. *Бурбан В.* Історія української культури від Мирослава Поповича, лауреата премії України імені Тараса Шевченка 2001 р. // *Дзеркало тижня.* – 2001. – 21–30 берез. – С. 7.
2. *Грабовський С.* Україна-2006: малоросійський синдром + тяжка москвофілія // <file://localhost/D:/Маланюк/Україна>
3. *Гупало С.* Острів українства під назвою “МУР” // *День.* – 2005. – 1 жовт. – С.3.
4. *Ісаченко С.* Блиск і злидні “маленького Відня” // *Дзеркало тижня.* – 2003. – 5–11 липня. – С. 5.
5. *Куценко Л.* Євген Маланюк: над рядками поезій Ліни Костенко // *День.* – 2005. – 19 берез. – С. 7.
6. *Лизанчук В.* Чи можна об’єднати націоналізм і глобалізм? // *Дзеркало тижня.* – 2004. – 7–13 серп. – С. 8.
7. *Луцький Ю.* Ми жертвою впали // *День.* – 1997. – 17 липня. – С. 5.
8. Маланюк Є. Книга спостережень: Статті про літературу / Упоряд. і передм. Г. Сивоконя. – К.: Дніпро, 1997. – 430.
9. *Махун С.* Дмитро Донцов: вільний “улан” української національної ідеї // *Дзеркало тижня.* – 2004. – 27 берез.– 2 квіт. – С. 6.
10. *Мейс Е.* Джеймс. Любити Оклахому // *День.* – 2003. – 20 трав. – С. 7.
11. *Орел С.* Леонід Куценко: “залізний імператор строф” залишається terra incognita для України 2002 // *Дзеркало тижня.* – 24–30 серп. – С. 9.
12. *Панченко В.* Головний “ткач” матеріальної тканини нашої історії // *Дзеркало тижня.* – 2001. – 20 січ. – С. 10.
13. *Полянський І., Левкова О.* Євген Сверстюк: “потрібне законодавче об’єднання морального сповзання” // *Дзеркало тижня.* – 2004. – 10-16 липня. – С. 7.

Summary

The article deals on the personality of Eugen Malanyk as the famous Ukrainian poet, publicist and criticist as well as his creative activities reception in the modern mass media in Ukraine.

Key words: Eugen Malanyk, poet, publicist, modern mass media.

Стаття надійшла до редколегії 16.11.2006 р.